

בעזהש״ת

גיליון

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דא"ח שב"ק פ' משפטים תשפ"ד

שיחו"ק בסעודת מלוה מלכה – משפטים תשפ"ד

גיליון תצ"א

י"ל משפטים תשפ"ה

מכון

למען התורה
קדעטשניף

להוצאת דא"ח מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אלו הנקראים בשם "עמודי התווך" שמחזיקים ותומכים בהוצאת הגליון

ידידינו החשוב
הרה"ח **יואל ישראל לעוו** הי"ו
מאנטשעסטרער

לעילוי נשמת
הרה"ח **ברוך מרדכי יהודה ב"ר**
ברוך יהודה ע"ה
לעבאוויטש

ידידינו החשוב
הרה"ח **ישראל חיים גראס** הי"ו
מאנסי

עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכה מאשר

© כל הזכויות שמורות למערכת
"מעין החיים"
קרעטשניף פעיה"ק ירושלים תובב"א

הערות והארות ניתן לפנות לאימיל
q318641643@gmail.com

בהעתקת הדא"ח לגליון זה:
הר"ר **מאיר אלימלך גרין** הי"ו
מלוה מלכה
הר"ר **חיים יצחק יהושע דייטש** הי"ו

להנצחות, מזל טוב, לע"נ וכדו' ניתן לפנות
להרה"ח **שאול יחזקאל שכטר** הי"ו
בפלא' 050-4168937

להעברת התרומות ניתן לפנות להגזברים
ירושלים: הרה"ח **אברהם אבא ווייס** ני"ו
בני ברק: הרה"ח **שלמה מרדכי שכטר** הי"ו
בית שמש: הרה"ח **שמואל יהודה קאלינסקי** הי"ו
אלעד: הרה"ח **יצחק מנחם כהן** הי"ו

ניתן לתרום גם דרך מערכת "נדדים פלוס"
על שם מכון "מעין החיים" - קרעטשניף

דא"ח ושיחו"ק שב"ק פ' משפטים תשפ"ד

מעלת החסדים ניכרת מתוך הדינים

ואלה המשפטים אשר תשים לפנייהם
(כא, א), וציארו צספה"ק כי
המשפטים שהם דינים שזריך להמתיק
אותם, וזהו 'לפניהם' להפוך את הדינים
ולעשות מהם רחמים וחסדים. ולכאורה
קשה הרי עדיף יותר שהקצ"ה ישפיע תיכף
צתחילה רק רחמים וחסדים, ומהו הענין
שמספיע דינים ואח"כ מסכים להמתיק את
הדינים לחסדים.

ובהקדם דצ"ק של הרה"ק ר' מאיר
מפרימישלאן זי"ע אמר,
פרשת משפטים הוא צצחינת ראש השנה.
וראוי להתצונן צזה, וכי לא מספיק צצ'
ימים של ר"ה, ולמה צריך להוסיף עוד יום
א' לחצונן ימי ר"ה.

די"ל צציאור הענין, לפי דברי התניא על
הפסוק (קהלת ב, יג) כיתרון האור מן
החושך, דהנה צלי החושך אין ניכר מעלת
האור כלל, שאם היה תמיד רק מאיר אור
היום, אזי לא היו מכירים את טובת ותועלת
האור כלל, ורק מחמת שצרא הקצ"ה את
עולמנו צצתחילה ישמש חושך ואח"כ משמש
אור, צצחינת 'ויהי ערב ויהי צוקר', עי"ז
מכירים צחסדי המקום שהפך מחושך לאור,
ומשל למה הדבר דומה, שמכניסים נר
למקום חשוך שאז מכירים צתועלת של הנר,
שמאיר את החדר, משא"כ כשמכניס נר

ליל שב"ק – אחרי קידוש

ימות החול הכנה לקדושת השבת

שישת ימים תעשה מעשיך וביום
השביעי תשבבות צמען ינוח וגוי
(כג, יב). ויש לדקדק מהו כוונת אומרו
תעשה מעשיך, דמשמע שיש חובה לעבוד
צימות החול.

ואפ"ל שצא הכתוב להורות שכל דבר
שעושה צימות החול, יתכוון
צעשותו זאת לתכלית ומטרה קדושה
שעי"ז יוכל להרגיש טעם וחיות צצצת
קודש, כמו שאומרים צקידורו של יום,
היום יום ראשון צצצת, היום יום שני
צצצת, שמזכירים צכל יום שמתקרבים
וצאים ליום השבת, וכל עצודה שעושה
צמשך השצוע יהיה כהכנה ליום צצצת,
ואז יזכה לצחינת מנוחה ושמחה אור
ליהודים, דהיינו מנוחה נכונה המשפיע
התעלות ואורה, ולא מנוחת הגוף גרידא
שאין צזה כלום.

וזהו שאמר הכתוב שישת ימים תעשה
מעשיך, היינו שכל המעשים אשר
אתה עושה צצצת ימי המעשה, יהיו הכנה
צכדי וביום השביעי תשבבות צמען ינוח,
עדי שיזכה ציום השבת למנוחה נכונה של
צהתעלות והתרוממות צקדושת צצצת קודש.

כשיש דינים, שצתחילה מרגיש האדם שהכל מכוסה ממנו, ואח"כ בשעת ההמתקה מכיר צחסי ה'.

האופן הצ' צכסה ליום חגנו', שכך הוא סדר העולם, שקודם מנריך להיות צחינת 'צכסה' המורה על דינים, ואח"כ נהפך 'יום חגנו' שנעשה צצחינת חג ומועד ע"י המתקת הדינים לרחמים וחסדים. האופן הג' 'כי חוק לישראל הוא', 'חוק' לישראל דמווני הוא (ביצה טו.), ומרמו על השפעת חסדים, אצל זה יתכן רק אחר שכבר יש 'משפט לאלקי יעקב', שרק מתוך הדינים ניכר השפעת החסדים.

וזהו ציחור הכתוב אלה המשפטים אשר תשים לפניך, דהיינו שלפני וקודם הרחמים, נריך להיות תחילה צחינת משפטים שהם דינים, ואח"כ אפשר להפכם לחסדים ורחמים.

ובזה מובן דברי הרה"ק מפרימסילאן זי"ע דצתחילה נריך להיות צ' ימים של ראש השנה שהוא צחינת דין ומשפט, אצל עתה הוא ר"ה שחל ציום שצת וצחודש אדר שהוא צצחינת חסדים ורחמים.

ועד"ז אומרים צומירות לשצ"ק, משך חפדך ליודעך קל קנא ונוקם, דאימתי ניכר ציותר שהקצ"ה ממשיך חסד על צני ישראל, כאשר הוא מתוך החשכות ואפילה של הדינים צצחינת קל קנא ונוקם, והקצ"ה מעציר על מידותיו

למקום מואר, הרי שלא ניכר השפעת אורה, וכמו כן הוא לגצי הרחמים והחסדים, שרק כאשר צאים מתוך הדינים אזי יכולים להכיר הטובה שבהם.

ובזה יצואר מה דאיתא צוה"ק לגצי צ' ימי ראש השנה, יום א' הוי דינא קשיא ויום צ' הוי דינא רפיא, ויש להצין למה עשה ה' כסדר הזה, ואם תאמר מחמת המקטרגים אשר משטינים על צני ישראל, ורצה הקצ"ה שצני ישראל יתעוררו צתשובה, אין זה נכון שהלא הרצה דרכים לפני המקום לעורר לצ צני ישראל לתשובה, ואדרבא למה שלא יתעוררו לתשובה מתוך השפעת רחמים וחסדים, אכן הענין הוא כנ"ל, שמטעם זה הכין ופעל הקצ"ה להיות תחילה דינא קשיא ואח"כ דינא רפיא, שאז ניכר ציותר חסד ה', שאפילו שהיה דינא קשיא מ"מ מהפך צזכותם של ישראל ומוחל ומעציר עוונותיהם ועי"ז נעשה דינא רפיא, צצחינת כיתרון האור מן החושך.

ובזה יל"פ הכתוב (תהלים פא, ה) תקעו צחודש שופר צכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב, שיש לרמו כאן הכוונה הנ"ל צשלשה אופנים, האופן הא', 'תקעו צחודש שופר', ותקיעת שופר מהפך את הדינים לרחמים, כדאיתא צמדרש (ויק"ר פכ"ט ס"ג) צשעה שהקצ"ה יושב ועולה על כסא דין, צדין הוא עולה, וצשעה שישראל נוטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקצ"ה, הוא עומד מכסא הדין ויושב צכסא רחמים. אצל זהו 'צכסה'

ש'ש רגלים תחוג ל'י בשנה, את חג המצות תשמור וגוי' (בג, יב-טו). ולריך זיארור מהו שייכות ג' ענינים אלו, שמירת שבת, קיום המלוות ואיסור ע"ז, וחג הפסח.

ואפ"ל צהקדס מאמר חז"ל (מכות כד.) אכני ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס, וכתב המהרש"א (שם) שצמאמר 'אכני' נכללים כל רמ"ח העשין, וצמאמר 'לא יהיה לך' נכללים כל שס"ה ל"ת. וזהו שאמרו חז"ל (גדרים ירושלמי ג, יד) שקולה שבת כנגד כל המלוות, כי בשבת יש מלוות עשין שהם משורש 'אכני' ויש גם לאוין שהם משורש 'לא יהיה לך', וא"כ בשמירת השבת מתעורר הציווי של אכני ולא יהיה לך, שכולל בתוכו כל תרי"ג מלוות התורה, וכן הוא צפסח שכול בתוכו מלוות עשין לאכול פסח מצה ומרור ולצער את החמץ, וגם יש צו לאוין שלא לאכול חמץ וכדו'.

ובזה דרשינן סימוכין, ששית ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבבות וגוי, מרמז על העשין ועל הלאוין שיש לזיהר בהם ציוס השבת, וע"ז ממשיך ובב"א אשר אמרתי אליכם תשמרו, שזהו הציווי של 'אכני' הכולל כל הלאוין ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך, זהו הציווי של 'לא יהיה לך' הכול כל הלאוין, וצ"א להורות שאם שומר שבת כהלכתה נחשז כחילו קיים כל התורה כולה, וע"ז ממשיך גם בציווי של את חג המצות תשמור וגוי, שהרי גם חג הפסח כול בתוכו אזהרות של עשין ולאוין.

להטיצ לצני ישראל, אז ניכר ציוטר גדול חקדי ורחמי ה'.

באכילת הבשר

השפעת רוחניות ובגשמיות ע"י קדושת השבת **איתא** צוה"ק דכל צרכאן דלעילא ותתא ציומא שציעאי תליא, 'לעילא' היינו השפעות רוחניות, כמבואר צספה"ק פידורו ש' שבת שכל השפעות הרוחניות יורדים מן השמים צזכות קדושת השבת, 'ולתתא' היינו עניני ארציות וגשמיות, שפע של פרנסה וציווגים, שהם נמשכים צכח מאכלי שבת, שצכל מאכל ומאכל מצקשים על דצר שהוא מענינו של מאכל זה, צדגים מצקשים שנהיה לראש, יוה"ך סו"ת של כ"י מלאכיו יצויה לך, דהיינו שנלליח צכל מעשי ידינו, ואוכלים צשר שנקרא כאן הודו שהוא מלשון הודאה, וגם ע"ד דכתיב (תהלים קמח, יג) הודו על ארץ ושמים וירס קרן לעמו, צאכילת צצד מצקשים הרחמן הוא יפרנסנו צכצוד, וגם ע"ד שאמרו חז"ל (גדרים סב.) סקוף הכצוד לצוא.

ליל שב"ק – בשולחן הטחור

שבת ופסח שקולים כנגד כל תרי"ג מצוות **ששית** ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבבות וגוי, ובב"א אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך,

ליל שב"ק – בפירות טיש

התפלה מבטל מסך המבדיל וממשיך כל
ההשפעות

**ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את
ל'חמוך ואת מימוך והפרתי
מוחלה מקרבך (בג, כה). ואפ"ל** בהקדם מה
שאמרו חז"ל (כתובות י:): אמר רבי אלעזר
מוצח מזיח ומזין, הכוונה בזה, דהנה ידוע
שהקצ"ה ממשיך תמיד השפעות, אלא
שע"י עצירות עושה האדם מסך המזדיל,
וצזה גורם שהשפע לא יגיעו לידו, וע"י
שמציח קרצנות על גבי המוצח, מכפר על
החטאים, ומסיר מאתו מסך המזדיל, וא"כ
הרי המוצח מזין, שמוריד לו כל ההשפעות
מן השמים אשר התעכבו מחמת החטאים.

וזזהו ציאור הכתוב **ועבדתם את ה'
אלקיכם**, והיינו עבודה שכלל
שהיא תפילה (תענית ב.), והרי התפילה
צמקוס הקרצנות תקנוס, וא"כ צכח
התפילה זוכה לכפרת עוונות, ועי"ז וברך
את ל'חמוך ואת מימוך, שיוסר מאתו מסך
המזדיל וכל הצרכות והשפעות מלעילא
יצואו אליו וישיגהו.

צפרא דשבתא – בקידושא רבא

בשעת התגברות יצה"ר יתחיל מיד בעשייה
ויבא משה ויספר לעם וגוי ויאמרו כל
הדברים אשר דיבר ה' נעשה
(שמות כד, ג), ואח"כ כתיב (שם יז) **ויאמרו**
כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, והדבר

תמוה מדוע צתחילה אמרו 'נעשה' וצקוק
פתח ואמרו 'נעשה ונשמע'.

ואפ"ל דהנה יצר הרע זה דרכו ככל למו
לפתות ולהדיח את האדם, שאינו
אומר לו שלא יעשה מצוה, שידוע שהאדם
לא ישמע צקולו, אלא מסיתו שאין צריך
כ"כ לעיין בשעת הלימוד, ואין צריך
שתהא הלימוד לאסקוקי שמעתתא אליצא
דהלכתא, וכמו כן צתפילה שמספיק
צאמירת תיבות התפילה וא"צ להתפלל
צהתלהצות וחמימות, וכן הוא צכל
דקדוקי המצוות, שלא יעשה אותם רק
כמצות אנשים מלומדה, אכן האדם אל
ירא ואל יצהל מכל תכסיסי יצר הרע,
ויעמוד כנגדו צתוקף ויאמר אנכי על
משמרתי אעמוד לקיים מצוות ה'.

ואבך שכל ההתחלות קשות, אצל צקוק
יערצ לכס, וכדצרי זקה"ק זי"ע
ברזא דשבת לפרש מאמר המשנה (אבות
פ"ו מ"ד) כך היא דרכה של תורה, פת צמלח
תאכל ומים צמשורה תשתה ועל הארץ תישן
וחיי נער תחיה וצתורה אתה עמל, אם
אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך
צעולם הזה וטוב לך לעולם הצא. ולכאורה
קשה הניחא מה שאמרו וטוב לך לעולם
הצא מוצן שפיר, אצל מה שאמרו אשריך
צעולם הזה טעון ציאור, דמה הנאה יש
לאדם צעולם הזה כשיש לו חיי נער. אלא
שכך הוא הכוונה, פת צמלח תאכל ומים
צמשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי נער
תחיה וצתורה אתה עמל, כי על האדם
לקיים צנפשו הקצלה שאפילו צאופן כזה

והפירותי מוחלה מקרבך, כידוע שאלל זקה"ק הרצ"י ר' מרדכי"ל זי"ע הניחו למשמרת בכל שבת ושבת מהקוגל שנשאר לפליטה לזמן רב, ועי"ז היה ממשיך ישועות הרצה, כפי הענינים הנרמזים בתורה באותו פרשה, כגון לאדם שהורך ישועה לפרנסה ציוה שיתנו לו קוגל שנשאר משבת פלוני, לזיווגים משבת פלוני וכדו'.

ואף שהקוגל כבר היה מעופש, מ"מ היה כמו רב להמשיך ישועה, ויש לציין שכהיום עושים תרופה חנטי-ציאטיק מעיפוש, וכפי הנראה שכבר השיג צכח קדושתו שיש צוה כח המרפא. והיה יהודי צסם הרה"ח ר' עזריאל מולדצן ז"ל שהיה אומר דברי חרוזים צפורים על שולחנו של זקה"ק זי"ע וכן אלל אאמו"ר זי"ע, והיה מדבר צשצחם של רצותינו הק', וכשהזכירו את הרצ"י מרדכי"ל אמר חרוז כזה, פון דעמטלטס אהן איז מיר די פליאה נישט פארענטפערט געווארן / אז פארשימלטע קיגל איז אויך א רפואה, וואס טויגן די פראפעסארן?.

אמנם לזה התחיל הכתוב ועבדתם את ה' אלקיכם, שלא ידמה האדם צנפשו שרק באכילת קוגל לצד יזכה למזור ומרפא לכל מחלה ותקלה, אלל שצריך לעצוד את ה' עצודה תמה ונקיה, ואז הקצ"ה מצרך את לחמו ואת מימו, ומכניס את ישועתו צכח מאכלו.

ג"כ יעסוק צתומ"ס, אס אתה עושה כן, צקבלה זו ומוכן לעצוד השי"ת צמסי"ג, צא לו סיעתא מן שמיא שלא יצטרך לזה, אלל אצריך צעולם הזה, שיזכה שהקצ"ה ישפיע לו שפע צרכה מרובה, ויהיה אצריך גם צעוה"ז, שלא יחסר לו כל טוב, וטוב לך לעולם הצא, שינחול שתי עולמות, עכ"ד.

ובזה מוצן שפיר שצתחילה אמרו צני ישראל יב"י הדברים אשר דיבר ה' נעשה, שדצרו כנגד יצר הרע המתגבר על האדם טרם תחילת העבודה, שמקבלים עליהם כל דבר אשר יצא מפי ה' קטנה כגדולה קשה כקלה, ואח"כ אמרו ויאמרו ב"א אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, דהיינו שאחרי שיתחילו צעשה ממס, כדי להכניע את יצר הרע, אזי יצוננו צטוב המעשה, אס עשו כראוי, ואס צריך להוסיף על טוב העבודה.

באכילת הקוגל

בכח עבודת ה' זוכים עי" הקוגל לישועות **ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את ל'חמך ואת מימך** והפרתי מוחלה מקרבך (בג, כה). מונח צזכרוני מה ששמעתי צילדותי, שהיה לי מלמד תלמיד חכם חסיד ועוצד ה', שאמר לנו קוגל מן התורה מנין, הוי אומר מפסוק זה, וברך את לחמך ואת מימך, שזהו לאקשן קוגל הנעשה רק ממים וקמח. ואפשר להוסיף ע"ז צסיומא דקרא,

היא, בכל מה שעוצד יותר להצורה צ"ה, הוא מצין יותר שאינו יכול להגיע אל תכלית העבודה, כי אין סוף בדבר, וזה הוא עיקר הצנת הלדיק, שמצין זה שאינו יכול לבא אל התכלית הגמור, והיא היא העבודה, והו' שאמר הכתוב פתחו לי, פי' הלדיק אומר שיפתחו לו השערי העבודה, לבא צם, לעבוד הצורה, לפי שסובר שלא עשה כלום עדיין, ולא פעל בעבודתו כלל עדיין, ומשיצין לו זה השער לה', פי' היא היא עיקר העבודה, לידע זה שאינו יכול לגמור בעבודה, כי דבר שאין לו סוף ותכלית, עכלה"ק.

רזח'ו שהמשיך הכתוב והגישו אדוניו אל האלקים, היינו שזכה לעזר ממעל שהקצ"ה מקרבו אליו ית', והגישו את הדלת, שצנח הסייעתא דשמיא יזכה שכבר יוכל לעמוד בפתח הקדושה, ולא ירגיש את עצמו כמעלת הלדיקים מחוץ לפתח הקדושה, או אל המזוזה, ג"כ מרומנו על הצחינה הנ"ל, שעל המזוזה נחקק שם שד"י שהוא ר"ת ש'ומר ד'לחות י'שראל, דהיינו שהקצ"ה מסייע צידו שיזכה להכנס לתוך אוהל הקדושה.

ובמזשיך עוד ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם, וע"ד שפי' רש"י און זאת ששמעה על הר סיני וכו', ולדרכינו הכוונה הוא, כי און זאת שהיתה אטומה וסתומה, נפתח לשמוע אזהרת ה' בקבלת התורה להיות עבד ה'.

עתיקא קדישא – קודם ברכהמ"ז

בכח הרצון יזכה לס"ד לבוא אל הקדושה ואת אמור יאמר העבד אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי, והגישו אדוניו אל האלקים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם (כא, ה-ו), ויש לדקדק מהו כפל הלשון 'אמור יאמר', דלכאורה הו"ל ואם יאמר העבד.

וי"ל דדרך רמוז, כי היעבדי מרמוז על עבד ה' שהוא אומר להקצ"ה, אהבתי את אדוני הוא הקצ"ה, ואת אשתי זה הנשמה, ואת בני הם התולדות, לא אצא חפשי מעולם הזה, אלא בפירות של מנוות ומעשים טובים. אמנם שמה תאמר איך יזכה האדם שיאמר כדברים האלו, ומי יזכה להגיע למדריגה גדולה כזה להשלים תכלית ומטרת הצריחה שלו.

אבך לזה פתח הכתוב ואת אמר יאמר, דהיינו שהאדם צריך לחזור שוב ושוב על הדברים האלו, שאוהב את הקצ"ה ואת הנשמה שירדה לעולם לעסוק בעבודת ה', והתולדות של העבודות יהי טובות צחינת זרע צרך ה', ואז באמת יזכה לצחינת לא אלא חפשי, שלא יאלץ מן העולם ריקם צלי מנוות ומעשים טובים, אלא צימים מלאים וגדושים בתורה ומעשים טובים.

והנה כתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע צליקוטי שושנה, וזלה"ק: פתחו לי שערי צדק וגו' (תהלים קיח, יט), דהנה עיקר מדת הלדיקים כך

שיחון"ק בסעודת מלוה מלכה - משפטים תשפ"ד

הבית ישראל הכיר את אאמו"ר זי"ע
עוד מעיה"ק ירושלים בזמן
האמרי אמת.

עד ימיו היו רוב חסידי גער בעלי בתים,
והוא הקים תצורות ועשה מהם
עוצדי ה', והיה תמיד זורק מורא
בתלמידיו, ודרש הרצה על עניין קדושה
וטהרה, ועשה גדרים וסיגים בעניין זה,
וכולם התייראו ממנו, ואפילו אל הישיבות
של יוצאי ליטא שלח שומרים לשמור אם
הכל כראוי, והצחורים היו מאמינים בו
מאוד, כי הוכח בצירור שהיה תופס
מחשבות, וכשצחור ואצרך הסתובב
במחשבות רעות ופגש את הצית ישראל,
נתן לו הצית ישראל לשמוע או עשה
פעולות שיידעו שמחשבותיו אינם כהוגן,
ותמיד הוצרר שאכן נודק הוא.

בהיות החידושי הרי"ם זי"ע נער
נתאלמנה אמו ועקרה לעיר
קאזניץ, ושם התקרצ החידושי הרי"ם
מאוד אל הרה"ק בעל המגיד מקאזניץ
זי"ע, וכשנתמנה בנו הרה"ק ר' משה
מקאזניץ לממלא מקומו כבר היה
החידושי הרי"ם אצרך, וכיוון שהיה עובד
ה' מופלג וחסידי מובהק של העצודת
ישראל כיצדו הצאר משה מאוד, וקירצ

הערב (ב' אדר) חל יו"ד של הבית ישראל,
והיה מעשה שחסידי גער היו
נריכים לפתוח שטיבל בחיפה, וחיפשו
מקום להם ולא הצליחו למצוא, כי אז היה
העיר נקראת צסם 'חיפה האדומה', שזה
היה הצבע של הקאמעניסטן, אשר כל
הפושעים ושונאי היהדות היו שם, ולא
הניחו להם הרשעים לקנות שום דירה
צצנייני מגוריהם, והיה חסיד אחד מאנשי
שלומנו שעסק צצנייה, ושמו ר' שלמה
גילעדי ע"ה, וחסידי גער דחקו בו שימכור
להם חלק מהצניין שצנה בחיפה לצורך צית
המדרש שלהם, אך הוא התיירא שאם
ימכור להם חלק אחד שוב לא יוכל עוד
למכור שם דירות, כי לא ירצה שום אדם
לגור שם.

וביודן שראו שאין הוא שומע להם הלכו
אל הצית ישראל ואמרו לו שאינם
שאינם יודעים לשית עצה מה לעשות,
ושאל אותם מי הוא הקצלק, וענו לו,
שהוא יהודי שומר תומ"ץ אשר יש לו רצי
צכפר עטה, ושאל אותם אם הלכו אל
הרצי לצקש ממנו, וענו לא, ואמר להם
שילכו לכפר עטה כי הוא אמת'ער רצי
והוא כבר יסדר הכל ענהיו"ט, וכך הווה
שנסעו לכפר עטה, וציווה אאמו"ר לר'
שלמה שימכור להם מקום, וזה היה
השטיבל הראשון של גור בחיפה.

הוא הרצי, ואכן קיבלוהו עליהם לרצי,
ולצקוף היה מהלדיקים המפורסמים.

על אף שאמרו רז"ל אין מסיחין בשעת
הסעודה שמא יקדים קנה לו שטט
(תענית ה:), עם כל זה שמעתי מאאמו"ר
זי"ע שהיו יהודים עוצדי ה' באופן נשגב
אשר אי אפשר לעשות כמעשיהם, שצשעה
שאכלו למדו כל הזמן או אמרו דברי תורה,
ולא בלעו שום חתיכה צלי דבר תורה או
לומר צפה או שראה צעיניו, כדי שלא
יכנסו לתוך מעיהם האכילה רק יחד עם
דברי תורה.

יש אומרים שהערב (ב' אד"א) חל יו"ד של
זקה"ק הרצי ר' ארון לייב הגדול
מפרימישלאן זי"ע, והגם שכמעט צטוח
שיו"ד חל באדר ב', אבל יהיה איך שיהיה
הרי כל השנה אפשר לדבר מהלדיקים.

זקני הרצי ר' ארון לייב היה צנו של
הרה"ק ר' מאיר הגדול זי"ע, אשר
ניסה ככל שזיכלתו להיות לדיק נסתר,
ואמנם לא עלה צידו אלא לצקוף נתגלה,
אבל דרך עבודתו היה צסתר, עד
שהבעש"ט הקי קינא צו צשעה שנתגלה,
ואמר, שהוא מקנא צהרצי ר' מאיר'ל
שעלה צידו להיות לדיק נסתר.

ובאותו דרך הלך גם צנו הרצי ר' ארון
לייב הגדול מפרימישלאן זי"ע,

אותו אליו, אך החידושי הרי"ס לא היה
יכול לצבול זאת, ואמר, שאינו צריך רצי
שילטוף אותו אלא רצי שיכמור את צני
מעיו, ועוצ אותו ונסע לקאלק.

הבאר משה היה איש קדוש מאוד, כמו
שרואים בצפריי הגדושים צתורה
וציראת שמים באופן נשגב עד למאוד,
ועם כל זאת היה עניו וכל זמן שהיה
העבודת ישראל חי היה עוסק צתיקון
מורי שעות ולא ידע שום אדם צגדולתו,
ועד כדי כך שאחר הסתלקות המגיד
מקאזניץ לא ידעו את מי לקחת לרצי
תחתיו, ונסעו אל הרה"ק מדובלין לשאלו
את מי לקחת לממשיך דרכו של המגיד
מקאזניץ, ונסע גם הוא יחד עם כולם,
ועיניו של הרה"ק מלוצלין היו פקוחות
כידוע וכשהסתכל על הרה"ק ר' משה לא
היה יכול להסתיר עצמו ממנו, ושאל
הרה"ק מלוצלין את התלמידים מדוע לא
יקחו את צנו של המגיד מקאזניץ, וענו לו
שהוא אדם פשוט ואינו ראוי להנהיג עדה,
ושאל אותם האם הוא אומר לפעמים דברי
תורה, וזכרו שעל אם הדרך אמר להם
איזה דבר תורה עה"פ 'כי רם ה' ושפל
יראה וגצוה ממרחק יידע' (תהילים קלח, ו),
וכך אמר 'כי רם ה', הנה ה' הוא רם
מאוד, 'ושפל' פי' מי שמחזיק בעצמו שפל
הוא 'יראה' זאת, אך 'וגצוה', מי שגצוה
צעיניו הוא 'ממרחק יידע', כי אינו יכול
להתקרב אל ה', ואמרו דיצור זה להרה"ק
מלוצלין, ואמר להם הרה"ק מלוצלין אם כן

השנה ניווה הרצי ר' אלימלך להכריז בצית המדרש שלא יקח שום אדם אחד מהאורחים אליו, כי כבר אמרו 'לדוד מזמור' ונתמלאו כל הסירים באוכל צרווח גדול לכל אחד ואחד.

אָוּלָם צהיות הרצי ר' ארון לייב על אם הדרך כבר הרגיש הרצי ר' אלימלך שהרצי ר' ארון לייב הגדול צדרך אליו, וניווה לכל אנשי העיר כי הנה עומד לבוא לעיר אדם אשר מראהו כן וכך, ותיאר את מראהו של הרצי ר' ארון לייב, ולא יהין שום אדם להכניס אותו הביתה, כי היה הרצי ר' ארון לייב ירא מאת הרצי ר' אלימלך, וחשב שאמנם מוכרח הוא לנסוע מפני הלחץ של הרצינית, אבל אין הוא רוצה להתאכנס בציתו אלא יבקש לו אכסניא לשהות שם, כדי שיוכל להתחמק ממנו ולהטמין עצמו כדרכו, על כן ניווה שלא יכניסו שום אדם לביתו, וכאשר שמעו אנשי העיר את פקודתו של הרצי ר' אלימלך סברו כי וודאי הינו פושע והתייראו מלהכניסו לביתם, ובכל מקום שציקש הרצי ר' ארון לייב מקום אכסניא אמרו לו שאין להם מקום עצור, וכיוון שקרצ וצא יום שבת ועדיין לא מצא אכסניא לא היה לו צרירה והלך לבית הרצי ר' אלימלך, וכיבדו הרצי ר' אלימלך מאוד צמשך כל יום השבת באופן מופלא.

אַחַר שבת נכנס הרצי ר' ארון לייב אל הרצי ר' אלימלך צפתקא להזכיר את הרצינית לרפו"ש, וכאשר נכנס אליו

ורצה גם כן לעבוד את ה' צסתה, ואכן צתחילת ימיו לא ידע איש מגדולתו, אבל הרצי ר' אלימלך ידע, ופעם חלתה הרצינית יענטא מחצרתו הטהורה של הרצי ר' ארון לייב, ונסע אל רצו שהיה מקושר אליו המגיד הרצי ר' מיכ"ל מוזאאשוב זי"ע, וכנראה שרצה הרצי ר' מיכ"ל שהרצי ר' אלימלך יודיע טבעו צעולם, ואמר שאין יכול להיות לה רפואה רק אם יסע אל הרצי ר' אלימלך, אך הרצי ר' ארון לייב אמר שאינו יכול לנסוע אל הרצי ר' אלימלך כי הוא יכיר עליו את כל פשעיו, אמנם כיוון ששמעה הרצינית מאמר הרצי ר' מיכ"ל שאי אפשר להיות לה רפואה רק אצל הרצי ר' אלימלך, כמוצן שהרצתה את לחניה עד שלא נשאר לו צרירה והיה מוכרח ליסוע לליזענסק אל הרצי ר' אלימלך זי"ע.

וְחַבְּהָ ליזענסק היתה עיר של צעלי צתים, כי הרצי ר' אלימלך השפיע שפע צעיר, וכל האורחים שהגיעו אל הרצי ר' אלימלך לשצחות היה חשיבות צעיני הצעלי צתים צעיר להכניסם כאורחים אליהם הביתה, וכידוע המעשה שהכינו פעם אצל הרצי ר' אלימלך לקראת ראש השנה אוכל עצור ארבעים אורחים, וצפועל הגיעו מאה וחמישים אורחים, אשר צימים ההם נחשב לציבור ענום ולא היו מוכנים לקראת זה, וניווה הרצי ר' אלימלך לכל צעלי הצתים צעיר שיכניס כל אחד אורח לכבוד ראש השנה, אולם אחר תפילת ערצית של ליל ראש

רגע ושאל אותה האם עתה כבר הוטב לה וענתה בחיוב, ואכן היה לה רפואה שלימה ועוד זכתה לילד צניס לאחר מכן, אחר כך אמרה, כי מיד כשאתחז הרבי ר' אלימלך צראש האצנט הרגישה כאילו עבר בכל אצריה צמכש ונהפכה לצריה חדשה, אך אמרה כי לא הוטב לה כי רצתה לאחוז עוד רגע את האצנט יחד עם הרבי ר' אלימלך.

אזלם אחרי כל זאת עדיין רצה להישאר נדיק נסתר, אך לשכניו כבר נודע מגדולתו, והגיעו הדברים לאזני האנשים בעיר אחת ורצו שיגיע אליהם לשבת, ושלחו אליו שני אנשים חשובים מהעיר וביקשו ממנו שיגיע לשבת, אך הוא ענה להם בזה"ל, 'מאכט מיר נישט אומגליקליך, און מאכט פון אייך נישט קין געלעכטער, אין צין קיין רבי נישט, לאזט מיר אפ', וצתחילה לא האמינו לו וניסו לשכנעו להצטרף עמהם, אבל כיוון שהיה נדיק אמת ודברי אמת עושים רושם, נכנסו הדברים אל ליבם וחשבו כי אולי צאמת נטפלו סתם אל אדם פשוט ורצו להניח לו.

אזלם צבית הרבי ר' ארון לייב היה אז הדחקות גדולה מאוד ל"ע, ולא היה לרצנית צמה לפרנס את בני ביתם, וקיוותה שאם יסע עמהם על שבת יכנס קצת מעות שיוכל לפרנס את בני ביתם, על כן אמרה לאותם אנשים שלא יניחו לו, ונתנה להם את צגדי השבת, ואמרה להם שכיוון שצגדי השבת עמכם לא יהיה לו

אמר לו הרבי ר' אלימלך זי"ע כי הוא רואה עליו עוון ג' עבירות חמורות עצודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, והתאונן ר' ארון לייב ואמר, הנה נא ידעתי כי כאשר אצוא אל הרבי ר' אלימלך יכיר את עוונותיי, וציאר הרבי ר' אלימלך איך עבר על עבירות אלו, כי אליהו הנביא צא אל הרבי ר' אלימלך וקבל לפניו, שהיה אלל הרבי ר' ארון לייב ורצה ללמוד איתו ולא רצה הרבי ר' ארון לייב ללמוד איתו, ונחלקו הדעות צתשובתו של הרבי ר' ארון לייב, י"א שאמר לו שרוצה לעמול לצד ואינו רוצה לגילויים מן השמים, ויש אומרים שאמר שהוא רוצה ללמוד מרצו של אליהו הנביא, דהיינו אחיה השילוני, כמו הצעש"ט הק' זי"ע שלמד עם אחיה השילוני, וכיוון שפגע כציכול צאליהו כאשר דחה אותו אמר לו הרבי ר' אלימלך שזהו נחשז כיוהרא, והרי כל שיש צו גסות הרוח נחשז לו כאילו צא על כל העריות וכאילו עוצד ע"ז (סוטה ד:), וכל המלצין פני חצירו כאילו שופך דמים (ב"מ נח:), על כן ראה עליו כל שלושה העבירות.

אז"ב הזכיר צפניו את הרצנית, ופשט הרבי ר' אלימלך את אצנטו וציווה לרצנית שתאתחז היא צראש האחד והוא יאתו צראש השני כמו צריקוד מנווה טאנך, וכך עשתה ואחזה צראש האצנט, ולקח הרבי ר' אלימלך הראש השני ולאחר רגע שאל אותה האם כבר הוטב לה, וענתה לא, ואחז צאצנט עוד

חייצערשטיין חון קיינער זאל איהם נישט זעהן היה נטמן צמקום הלזה, וצבוא הרצי ר' ארון לייצ מהמקווה נכנס שם והטמין עצמו והתחיל צעצודתו הקדושה.

ובהקבץ העם לצית המדרש לא ראו את הרצי ר' ארון לייצ, וצני

הקהילה ששלחו את השליחים ידעו שהרצי ר' ארון לייצ דרכו להיות תמיד בהסתר והתחילו לדרוש היכן הוא הרצי, ונעשה מהומה צצית המדרש, ואז הצינו השליחים את סכלותם שהניחו עצמם להתפתות מדצרו, ונצלעו צין הקהל ועשו עצמם כאילו אין הדצר נוגע אליהם, אכן אחר חקירה ודרישה מי ומי השליחים לקחת את הרצי ר' ארון לייצ מצאו אותם, ושאלו אותם מדוע עוצתם את האיש וכי אין אתם צקיאים צו שכך היא דרכו, עכ"פ אמרו מה עשיתם איתו, וענו שהניחוהו ליד המקווה ומשם אינס יודעים להיכן פנה.

ומיד התחילו לחפש אחריו עד

שמצאוהו נטמן מאחורי התנור, ונגשו אליו וציקשו ממנו שיתפלל מנחה לפני התיצה, והוא התחיל שצו לחזור על דצרו הקודמים, כי אינו רצי ולא יעשו את עצמם לשחוק ולא יאמללוהו, אך הם אמרו לו, כי לא מפני שהוא רצי, אלא אזוי פשוט כיוון שהוא אורח הם רוצים לכצדו צתפילת מנחה, ואמר הרצי ר' ארון לייצ, 'אה... אזוי פשוט, לאמיר

צריה ויהיה מוכרח לנסוע, ואכן כך עשו ויאמרו האנשים אליו כי אם אינו רוצה לנסוע יסעו לצתיהם צלעדיו, אצל ידע הוא שצגדי השצת יקחו איתם צנסיעתם, וכיוון שראה שאין לו צריה הסכים להצטרף עמהם.

אכן כל הדרך חזר על אמריו ותחינתו, כי אינו רצי ולא יאמללו אותו ולא יעשו מעצמם לעג וקלס, אלא יניחו לו לנפשו, וכיוון שחזר ואמר אליהם עוד ועוד כדצרים האלה, צסוף האמינו לו האנשים ורצו להניח לו לנפשו, אך אמרו לו, מה נעשה עתה והרי אנו כצר קרוצים לעיר שלנו ואין פנאי לשצו לציתו קודם שיעריצ היום, ענה להם, שיתנו לו את צגדי השצת וצצואם העירה יורידוהו ליד המקוה וימשיכו צדרך לחיים ולשלום, וכך עשו והורידוהו ליד המקוה והוא הלך למקוה לטבול, - וצזה הלשון מסופר צסם זקה"ק זי"ע - והוא צוודאי טבול עצמו כמו שיהודי צריך לטבול לכצוד שצת.

והנה צאותם הימים היה צנוי צמערצ צית המדרש תנור מאצן,

והסיקוהו צעצים וכך חיממו את צית המדרש צימים הקרים, ולא צנו את התנור סמוך לקיר ממש, אלא רווח היה צינו לצין הקיר שצמערצ והיה יכול להיכנס שם אדם, - ואמר אצמו"ר זי"ע כי זקה"ק זי"ע אמר - אם רצה אחד זין פארקנייטשן דעם שטערן פארן

זאגן נו ג-ט ז"ה, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, ועד שסיים 'והתזוננו חסדי ה' היו כזר כל הקהל בהתפשטות הגשמיות.

ישראל, וארך צמחך עשר שנים, וצמחך הזמן הזה למד איתו כל העניינים שצתורה, וכתב כי אחר שסיים לעיני כל ישראל 'ונגלית'.

ידוע צסם נדיקים שיש לספר בכל מוצאי שבת עוצלה מהבעש"ט הקי זי"ע, אפילו שיש על זה ג' 'לאו דווקא' עב"ז נוהגים לספר סיפור מהבעש"ט הק'.

וביודוך שהזכרנו שהצעש"ט הק' למד עם אחיה השילוני נספר את העניין בשלימותו, אחיה השילוני היה מהנציאים והיה רבו של אליהו הנביא ועוד היה חי צימי משה, ולפי החשבון נמצא שחי כמה מאות שנים, והפעם הראשון שראהו הצעש"ט הק' היה כשטבל במקווה צעת ששהה תחת המים, כי הצעש"ט הק' היה דרכו לטבול צעיניים פקוחות וצפה פתוח, ושם נגלה אליו הנביא אחיה ואמר לו שהוא רוצה ללמוד איתו את התורה, וזה היה צשעה שהצעש"ט הק' היה עוד מהנדיקים הנסתרים, וכתב הצעש"ט הק' צמכת צשהחיל אחיה השילוני ללמוד איתו כל התורה כולה מצראשית עד לעיני כל

מוצבל קאמפאט נקרא גם כן נו-שפייו, ואמר אאמוז"ר זי"ע צסם זקה"ק זי"ע, שאין לאכול קאמפאט רק צשצת, ואמר שצשצת נקרא מאכל זה 'צימעס', מלשון נוס-אות, דהיינו שלכבוד צצת שהיא אות מוסיפים מאכל, אצל צימות החול נקרא המאכל 'נו-שפייו, מלשון 'נו-שפאס', דהיינו שנחשצ זה ללעג וקלס.

אבך צמלווה מלכה צריך יישוב אם יש לאכול קאמפאט, כי סעודת מלווה מלכה אינה שווה לשאר סעודות הרשות, והא רחיה שצשצת צונעים את החלה צאופן ששני שליט יהיו מלמעלה ושליט מלמטה, ואח"כ חותכים פרוסת המוציא מהחלק העליון שהיא רוב הפת, כי איתא צגמרא 'ר' זירא הווה צע אכולה שירותא' (ברכות לטו:), אצל צימות החול כשצונעים הפת צונעים מלמעלה וחותכים פרוסת המוציא מלמעלה שהוא החלק הקטן כדי שלא ייראה כרעצתן, מה שאין

א. בשם הרה"ק מרוז"ן: העולם אומר כי לספר סיפור מהבעל שם טוב במוצאי שבת זו סגולה לפרנסה, ואני אומר כי סגולה זו לאו דווקא בסיפור מהבעל שם טוב אלא גם בסיפור משאר הצדיקים. שנית, הסגולה היא לאו דוקא כשמספרים במוצאי שבת אלא בכל עת. ושלישית, הסגולה היא לאו דוקא לפרנסה אלא גם לכל מה שצריך.

ומבל מקום הרי היה לנו רצי מורה
דרך, והוא לא היה אוכל
קאמפאט צמלווה מלכה, על אף שהיה
שסידר שולחנו בכל מיני מאכלים צמוצאי
שצת, והיה אוכל דגים וצשר והיה טועם
מהטשאנ"ט אפילו שעלה לו צקוש,
ולפעמים טעם גם מעט מהקוגל, ומכל
מקום לא אכל קאמפאט.

כן צצצת שלא נראה כרעצתן כמו שאמרו
שם צגמרא 'כיון דכל יומא לא עצידי
והאידינא הוא דקעצידי לא מיחזי
כרעצתנותא', אכן אמר לי אאמו"ר זי"ע כי
צמוצאי שצת שחותכים מהאמנע, וכן
צסעודת מצווה חותכים כמו צמלווה מלכה,
כי הם שונים משאר הסעודות שצימי החול
וגם שונים הם מסעודות שצת, על כן צריך
להתיישב על מאכל הקאמפאט אם שייך
למוצאי שצת.

יעמוד על הברכה ידידינו
הרה"ח משה אריה גוטמן הי"ו

בני ברק
שנדב חלק מהוצאות הדפסת גליון זה
לע"נ אביו

הרה"ח זכריה ב"ר שמואל ע"ה

נלב"ע כ"ד שבט תשפ"א
תנצב"ה